

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3426/2020
17.06.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић и Татјане Миљуш, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., ул. ... бр. ..., кога заступа адвокат Милан Петровић из ..., против туженог АД Железнице Србије Београд, Немањина бр. 6, ради исплате накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2298/20 од 16.09.2020. године, у седници већа одржаној дана 17. јуна 2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, **УКИДА** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 2298/20 од 16.09.2020. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу 2.П1. 284/19 од 19.11.2019. године, исправљена решењем 2П1. 284/19 од 21.05.2020. године, у ставу првом изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име неисплаћених накнада за исхрану у току рада у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године исплати укупан износ од 165.625,03 динара са припадајућом законском затезном каматом као у ставу првом изреке. У ставу другом изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име неисплаћених накнада за регрес за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године исплати износ од 54.554,55 динара са законском затезном каматом на месечне износе наведене у ставу другом изреке. У ставу трећем изреке обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 48.300,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до дана коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2298/20 од 16.09.2020. године, преиначена је првостепена пресуда и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да му тужени за период од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године исплати трошкове за исхрану у току рада у износу од 165.625,03 динара, као и накнаду на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године у износу од 54.554,55 динара. У ставу другом изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 18.000,00 динара.

Против другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучује као о изузетно дозвољеној у смислу члана 404. Закона о парничном поступку, а ради уједначавања судске праксе.

Испитујући дозвољеност изјављене ревизије, Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија дозвољена према одредби члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11 ... 18/20), те стога ревизијски суд није ценио испуњеност услова за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној према одредби члана 404. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о основаности ревизије у складу са одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је утврдио да је ревизија тужиоца основана.

Из утврђеног чињеничног стања произилази да је тужилац запослен код туженог. Тужиоцу није исплаћивана накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године. Тужиоцу је обрачунавана зарада, и добијао је обрачунске листиће о припадајућој заради, али накнаде за исхрану у току рада и регрес у обрачунима нису исказани. Првостепени суд је пошао од одредбе члана 57. став 2. Колективног уговора за Железнице Србије АД од 2015. године и члана 118. Закона о раду, и закључио да је овим прописима несумњиво утврђено право запослених на накнаду трошкова исхране у току рада и регреса за годишњи одмор, што значи да је послодавац у обавези да исте исплати. Полазећи од утврђене чињенице да тужени није тужиоцу обрачунавао и исплатио накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, првостепени суд је применом члана 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду, а на основу налаза и мишљења вештака, усвојио прецизирани тужбени захтев који се заснива на обрачуну накнада за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора према параметрима који су били важећи у ранијем Колективном уговору за ЈЖТП „Железнице Србије“ („Службени гласник РС“ бр. 37/95 и бр. 7/00).

Апелациони суд у Београду не прихвата изнето становиште првостепеног суда. Другостепени суд је становишта да одсуство структуре коефицијента за обрачун зараде и структуре у вредности радног сата, само по себи не доводи аутоматски до закључка да послодавац није испунио своју законску обавезу и да је на запосленом терет доказивања да му нису исплаћене тражене накнаде. Чињеница да у вредности радног часа, односно коефицијента, није издвојена вредност која се односи на накнаду за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, не значи да ове накнаде нису исплаћене. У поступку колективног преговарања закључен је Анекс колективног уговора којим је утврђена вредност једног радног часа за спорни период и утврђена је да је у ову вредност укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора. На основу наведеног, другостепени суд закључује да је запосленима, па и тужиоцу, кроз обрачун и исплату зараде извршена и исплата утужених накнада.

Из наведених разлога другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев за исплату трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Одлука другостепеног суда није правилна.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 61/05) који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.) који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Анексом колективног уговора од 2006. године одредбом члана 2. измењен је члан 57. Колективног уговора, па је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примање за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора. Одредбом члана 5. став 6. Анекса, као и чланом 57. став 1. и 2. Колективног уговора из 2015. године прописано је да је у вредност једног радног часа укључена и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор сведена на један радни час. Из овакве формулације вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране и регреса за коришћење годишњег одмора, јер исти нису исказани у номиналном износу.

Међутим, како је почев од 01.01.2006. године запосленима дато законско право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора без прописивања висине истих, послодавцима је остављена могућност да својим актом утврде висину тих накнада. При том, висина накнаде трошкова на име регреса за годишњи одмор и на име трошкова исхране у току рада, мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу без обзира на стручну спрему, звање и радно место. Одредбама општих аката туженог, а ни уговором о раду, није извршена конкретизација права тужиоца на исплату спорних накнада, јер се из одређења да су и ове накнаде укључене у вредност једног радног часа не може утврдити који износ представља накнада за регрес и трошкове исхране, с обзиром на то да исте нису одређене у номиналном износу, нити су у номиналном износу исказане у обрачунским листама за исплату зараде тужиоцу. Осим тога, висина накнаде одређена на начин као у општим актима туженог не би била одређена у истом номиналном износу за све запослене, већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што се не може прихватити као правилан обрачун.

На основу изнетог, могло би се закључити да је тужени у погледу исплате наведених накнада, законске одредбе примењивао на штету тужиоца. Све наведено не искључује право тужиоца на исплату ових накнада. Не може се прихватити становиште другостепеног суда засновано само на основу одредаба колективног уговора да су запосленима, па и тужиоцу ови трошкови исплаћени кроз висину цене рада.

Због погрешне примене материјалног права, другостепени суд није ценио правилност утврђеног чињеничног стања на основу ког је донета првостепена пресуда. Шта више, другостепени суд је донео одлуку на основу закључка да је запосленима код

туженог, па и тужиоцу, кроз обрачун и исплату зараде извршена и исплата по траженим основима, што је супротно утврђењу првостепеног суда да тужиоцу није исплаћивана накнада за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.04.2014. године до 31.08.2015. године. Произилази да није расправљена битна чињеница о томе да ли су тражене накнаде тужиоцу исплаћене, или не, због чега је ревизијски суд применом члана 416. став 2. Закона о парничном поступку, укинуо другостепену пресуду и предмет вратио другостепеном суду на поновно суђење.

У поновном поступку, другостепени суд ће отклонити неправилности на које је указано овим решењем, па ће након оцене правилности утврђеног чињеничног стања, донети нову закониту и правилну одлуку о тужбеном захтеву и одлучити о трошковима целог поступка.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић